

Előfizetési árak:
 Egyszerre 12. —
 Félévre 6. —
 Negyedévre 3.50 —
 Egy hétre 1. —
 Egy évre 4 hr.
 Megjelenik minden
 nap, vasárnap kivé-
 tével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal:**
 Főpiac, a város-
 hátszal szemben.
Hirdetések:
 Egy sorozat 100 szor
 azonos szöveggel
 5 krajtval
 szüneteltetve.

A munkáskérdés.

Debrecen, márczius 2.

A tegnapi nap határkövet jelent a magyar földmivelés történetében. Tegnap lépett életbe a mezőgazdasági munkások és munkaadók közti jogviszony szabályozásáról szóló 1898 II. törvénycikk. A törvény igazságos és humanus intenczióit már többször ismertettük és bizonyos az, hogy hatása meg fog felelni a várakozásnak.

Még a mikor a törvény nem is lépett életbe, már mutatkoztak üdvös eredményei. A földmivelő munkásság, a mely eddig teljesen ki volt szolgáltatva minden igazságtalanságnak, a törvény megismerése után belátta, hogy ezután jobbra fordul sorsa. És ez a tudat millió és millió munkás lelkében győzedelmeskedett a szocialista izgatások mételje fölött.

Elismerés illeti a földmivelési minisztert azért, hogy minden rendelkezésére álló eszközt igénybe vett azon célból, hogy a néppel megismertesse a törvény valódi jellegét és céljait. Népies felolvasások megtartását támogatta, kihirdette a törvényt minden községben, legutóbb pedig egy millió példányban osztatta szét a nép

között a törvényt. A mezei munkások megtudták azt, hogy az új törvény bér-minimumot állapít meg, eltiltja a Jancsi-bankókkal való visszaélést, szabályozza a munkaszerződések kötését, megállapítja a szerződések felbontásának okait és így nagyon sok jogos panaszt szüntet meg. Meggyőződtek róla, hogy az új törvény csakis a törvény ellenségeit és azokat az izgatókat bünteti szigoruan, a kik önző érdekből akarják a népet az új törvény ellen bujtotgatni.

A miniszter gondoskodott arról is, hogy a törvény végrehajtása ép oly lelkiismeretes, mint humanusan történjék. És hogy mennyire tudatában van a miniszter annak a feladatnak, a melyet az agrár-szocialista kérdés megoldása állam és társadalom elé tűz, azt legjobban bizonyítja az a beszéd, a melyet a nála tisztelgő munkás-küldöttség előtt mondott. Az Országos nemzeti szövetség munkás-képző intézménye szónokának szavaira válaszolva, többek közt így felelt Darányi miniszter:

Remélem, hogy a törvény életbeléptetése simán fog folyni, remélem, hogy a józan gondolkozású munkások mindenütt

felfogják, hogy e törvény milyen haladást jelent az ő helyzetükre nézve s hogy e törvény által tulajdonképen csak azok szenvednek hátrányt, a kik nem békésen dolgozni, hanem csupán izgatni, másokat a munkában meggátolni s az elvállalt szerződések az utolsó perczben megszegni akarják. De nemcsak a kormányra és törvényhozásra, nemcsak az államra várnak kötelezettségek, hanem vár feladat a társadalomra is, különösen nemes feladat vár a hazafiasan működő egyesületekre, de feladat vár minden egyes emberre, minden egyes birtokosra is. — Miután én úgy vagyok meggyőződve, hogy a Nemzeti szövetség ennek teljes tudatában van és élére akar állani azon egyesületeknek, a melyek ezen mozgalommal üdvösen foglalkoznak: mindenkor örömmel fog szolgálni, ha a Nemzeti szövetség ily irányu tevékenységét előmozdíthatom.

A magyar polgári törvénykönyv. A magyar általános polgári törvénykönyv elkészítésére szervezett bizottság szombaton, február 26-án Plósz Sándor dr. államtitkár elnöklésével tartott teljes ülésben folytatta az ági öröklés kérdéséről a múlt ülésen megkezdett vitát. Az öröklési jog jelenlegi szerkesztője, Schwarz Gusztáv dr. közvetítő indítványt tett. A jelenlévők nagy számban hozzászóltak a tárgyhöz, amelyről a következő teljes ülésen folytatják a vitát. — A polgári törvény-

TÁRCZA.

Kártyán nyert örökség.

— Irta: Karem. —

(Folyt. és vége)

Egészen megkönnyebbülve lélegzett föl Tésy, mikor az így elkészített írást Figedinek odanyújtotta.

— No hál' Istennek! Itt van.

— Még ne add ide. Majd csak úgy, ha elnyerem.

— Igaz biz' a'. Hanem az áldomást azért csak megihatjuk előre.

Csengetett.

— Egy üveg legfinomabb cognacot és poharakat; — fordult a belépő pinczérhez.

— Kártyát is hozhattál volna egyuttal; — veté oda Figedi, székében hanyagul hátradölvé.

— Kártyát? Van nekem. Mindig van nálam egy-két esomó.

A pinczér itt elibük helyezte a cognacot és nesztelenül távozott.

Úde tavaszi szellő áramlott be a nyitott ablakon és meg-meglibegtette a függönyöket; sejtelemszerű, könnyed virágillatot hordva mindenüvé. Egy eltévedt napsugár is belopózott az ablakon és hol

a szőnyegen suhint végig, hol a szemközi falon járt szeszélyes tánczot és mikor a tükör lapjához ért, végig villant a székeken, az asztalon: csillogtatva a magas, karsu poharak aranyszín nedűjét és világos fényfoltokat vetve mindegyiknek az árnyékába.

Ismerőseink az alacsony zsöllyéken hátradölvé szivarozgattak és bodros füst-felhőket ergettek a levegőbe.

Beszélgettek.

A gyönyörű fekvésű hely, a játéktér, a közlő turf saison, a divatos szépségek; a diplomacia, a haute finance s a haute crème itt tartózkodó kapacitásai. — minden szóba került; csak az otthoni dolgokról hallgattak mind a ketten.

A harmadik pohárka cognacot, tagadó fejmözdulattal toltta el Figedi magát. — Köszönöm, nem iszom ma többet.

— No hát akkor játszunk egy néhány parthiet.

— Á mint akarod.

— Mi legyen: makaó, ferbli? — Vagy hiszen te szolid ember: játszunk egy kis tartli, vagy piquet.

— A piquethez én nem értek.

— Tehát legyen tartli. Parthieját két forintjával. Jó lesz?

— Dehogy! Nem úgy beszéltek azt meg. Az én téttem itt van.

S egy ezer forintos bankjegyet tett ki Figeti maga elébe.

Tésy felkaczagott. Osakugyan, ezt akarod? No hát itt van az enyém is.

Es ő is olyat vett ki a tárczájából. Figedi újra megrázta fejét. Nem azt te az írást teszed be.

— Az írást! Te, hisz nem ér az anyit sohase!

— Azt nem tudhatod. Felelt egykedvűen Figedi.

Emeltek.

Tésy kisebb kártyát emelt; neki kellett osztani. Azután hozzáfogtak. Tésy gondtalanul, kissé unottan, Figedi nyugodtan, de pillanatra se lankadó figyelemmel játszott.

A szerencse Tésyhez látszott szegődni, ki már több, mint száz ponttel volt előnyben.

Most Figedire került az osztás sora. Mintha remegett volna kezében a kártya, de csak pillanatig; a másik perczben már nyugodtan, egykedvűen várta partnere hívását.

Ez már az első hívásnál lemondott egy terezt.

— Itt is; volt a felelet.

— Az enyém ászig van, pirosból.

— Jó.

Szinte úgy hangzott Figedy ajkáról

könyv szűkebb szerkesztő bizottsága pénteken, február 25-én tartott heti ülésében folytatta a birtokról és a birtokvédelemről szóló alapelvek tárgyalását. A tanácskozás főleg a birtokvédelemben részesülő személyek meghatározása és a jogbirtok kérdése körül forgott.

— **A kereskedelemügyi miniszter kiáltása.** Hír szerint báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter, többi kollégáihoz hasonlóan, megkapta a vaskoronarend első osztályát. A kereskedelemügyi miniszter, tudvalevőleg, a kiállítás után megkapta a báróságot is.

— **Új provizórium.** Bécsből azt a hírt veszi a P. N., hogy az osztrák kormány egy új, az 1899-iki esztendőre terjedő provizóriumra törekszik. Az osztrák kormányhoz közelálló körökben ugyanis úgy vélekednek, hogy a fenyegető válság megoldását nem Csehországban, hanem Magyarországon kell keresni. Az osztrák kormány a magyar kormánytól a kiegyezési provizóriumnak egy évre való meghosszabbítását kéri. Az osztrák kormány azt reméli, hogy ennek az engedménynek megszerzésével az uralkodó ötven éves jubileumának évében a miniszterválságot ki lehet majd kerülni. Ha azonban reményében csalódik, nem marad más hátra, minthogy lemondjon.

— **Inség Szatmárban.** Nagy László, Szatmármegye alispánja, ma fölkereste a belügyminisztert, hogy azon kérelmét terjessze elő, miszerint a Szatmármegyében igen érzékenyen észlelhető inség lecsillapítására nagyobb állami munkálatok hajtatásának végre, különösen Nagybányán és Bükköny vidékén, hol gyors intézkedésre van szükség.

— **A pápa jubileuma.** A pápa husz éves koronázási jubileumára nagy előkészületek tételnek Rómában. A kardinálisok ma tisztelegnek és gratulálnak nyolcvannyolcadik születése napjához s a szent atya politikai beszédet fog intézni hozzájuk. Harmadikán nagy misét tart a kardinálisok és a külföldi követek előtt és fogadja ezeket és a küldöttségeket. De nemesak Rómában, hanem az egész katolikus világban megünneplik e napot, a templomokban Te Deumokkal, a társa-

dalmi és politikai körökben hódoló feliratokkal. Ilyet határozott el a horvát országgyűlés és az osztrák tartománygyűlések egész sora. Krakóban tegnap volt pápai ünnep, melyen a polgári és katonai hatóságok fejei, az egyetem, a képviselők, a káptalan, a lengyel munkások és a katolikus ifjúság vettek részt. A krakói herceg püspök a pápai áldást osztotta s három ünnepi beszéd után a gyűlés a lengyel nemzet nevében hódolatát jelentette be a pápának.

Országgyűlés.

Budapest, márczius 2.

Egy el nem mondott beszéddel kezdődött a mai ülés és záródott az igazságügyi költségvetés általános tárgyalása. Ez az el nem mondott beszéd ezuttal kivételesen — a Visontai Somáé volt, aki mára első szónoknak volt feliratkozva. A gyöngyösi képviselő hír szerint még a „szokottnál is hosszabb” beszédre készült. De Visontai egyszerűen — elaludta a „szokottnál is hosszabb” szónoklatot és mikor Lakatos Miklós jegyző szólásra hívta, nem jelentkezett.

Miután senki se kívánt szólani, az elnök bezárta az általános vitát és szólasra kelt az igazságügyminiszter.

Kijelentette mindenekelőtt, hogy azokra a kérdésekre, amelyek az igazságügyi tárcza kereteibe nem tartoznak, — reflektálni nem kíván, — ellenben megteszi észrevételeit mindama megjegyzésekre, amelyek tárczájával csakugyan összefüggésben állanak.

— A tárgyalás egész menetét, — mondotta a miniszter, — a sajtószabadság kérdése, illetve az e tárgyban kiadott miniszteri rendeletek domináltak. Elismerem a kérdés hatalmas fontosságát, de ismételtlen tiltakoznom kell minden olyan feltevés ellen, amely a kormányt sajtószabadsággal szembeni tendenciákkal gyanúsítja. Igazat adok Emmer Kornélnek — noha érvelését helyesnek nem tartom — abban, hogy a negyvennyolcadiki sajtótörvény revizióra szorul. E törvény intézkedései a mai viszonyok alakulatait már nem fedik. A sajtó óriási fellendülése válsággá tette a hírlapokat és egy új törvény már csak azért is szükséges, hogy az újságíró munkásságát a töké-

nyomásától lehetőleg függetlenné tegye. Megbízom mindezeknél fogva egy kitűnő újságírót, egy olyan munka kidolgozásával, amely egy új sajtótörvény alapelveit feltüntesse. A munkálatot helyesen találtam és a szerzőjét megbízom az új sajtótörvény elkészítésével is. Emmer Kornél határozati javaslatát tehát elfogadom.

Sorra vette a miniszter ezután a vita során felhangzott összes megjegyzéseket és megnyugtató, kielégítő választ adott valamennyire. Készülő és már csak be-terjesztést váró törvényjavaslatok egész sorát jelentette be a miniszter. Ismertette az igazságügyi kormány kodifikációs tevékenységét is a tárczája keretébe tartozó intézetek fejlesztése körül tett intézkedéseit.

— Azokkal szemben, akik azt állítják, hogy miniszterségem alatt semmit se tettem, engedjék meg, hogy polemia helyett egyszerűen a történetekre utaljak. Teljes megnyugvással tekintek vissza három éves működésemmre és teljes erőmmel fogok igyekezni megvalósítani a magam elítűzött többi feladatát is. Kérem a költségvetés elfogadását.

Hosszu, lelkes helyeslés és éljenzés hangzott fel. Ezután szavaztak. Nagy többség fogadta el a költségvetést általánosságban.

A részletes tárgyalás következett. Kezdette a jobboldalon egy szimpátiikus fiatal honatya: Hulényi Győző, a ki egy nagyon okos és kitűnően megindokolt beszédében sürgette az alsófoku bíróságok létszámának szaporítását, a mi egyrészt megóvjá az elsőfoku, főként a járásbíróságokat a túlterheléstől, másrészt — éppen ennek folytán kevesebb dolgot juttat a felsőbb bíróságoknak. A formás szűzbeszéd nagy sikert aratott. A miniszter teljesen megnyugtató módon válaszolt a felhozottakra; ismertette a tényállást és az orvoslás módozatait is.

Visontai Soma után Páder Rezső, a legmosolygósabb néppárti pap beszélt s ki azon panaszkodott, hogy a miniszterek nem méltatják figyelemre az ő észrevételeit.

Még Sima Ferencz intézett egy vaskos kirohanást az ügyészek ellen, a kiket azzal fenyegetett, hogy „teljes meztelenségükben” fogja őket a Ház elé állítani (a karzat hölgyei ijedten siettek el) az-

a felelet, mintha könnyebbülten lélekzett volna fel.

Most 6 rajta volt a hívás sora.

— Terecz!

— Mehet.

— Kilenezes adutt.

Tésy rátekintett az asztalon fölvetett kártyára. Felső volt.

— Terecz; szólt Figedi újra.

— Ugyan mi?

— Tizes adutt.

— Még csak az alsóra van szükséged akkor egészen oda vagyok.

— Az meglehet Quart!

— Tyhü, de nekem is van ám egy, kéks!

— Ez csak tizesig megy.

— Az enyém ászig, pirosból.

Most Tésy volt a hívás sora. Quart; jelentette újra.

— Quint! felelt Figedi.

— Megkaptad? No hát akkor nekem is quint; szólt Tésy neki melegedve és az adutt ászit ütötte ki.

Figedi lassu, kimért mozdulattal eserelte föl a felsőt a hetes helyébe és csak azután szólott.

— Szext és Béla; s evvel leterítette kártyáit az asztalra.

— Terringettét! Ezt pompásan megcsináltad. Kár hogy csak egy kis hitvány papirost nyert vele.

— Elég az nekem; felelt rendületlen nyugalommal a vendég. Aközben tárczájába tette az összehajtott papírszeletet.

— Akarsz vendégem lenni ma este? kérdé kalapja után nyulva.

— Estére már eligérkeztem; de ebédre együtt mehetünk.

— Mikor szándékozol haza menni? kérdé Figedi a lépcsőn lefelé haladva.

— Tudja a Mindenható. Majd csak haza jutok valaha! Pedig már itt is meguntam a lézengést, elhiheted.

Nyolcz nap mulva egy reggelen Figedi avval nyitott be Adorjánhoz: Nem akarsz hazajönni? En megyek.

— Hopp; ugrott ki Tésy az ágyból, akkor én is veled tartok.

— De akkor készülj szaporán, mert én délután indulok.

— Azon nem mulik. Még délelőtt elkészülök mindennel.

A szokottnál gyorsabban felöltözött és vidáman, ruganyos léptekkel haladt Figedivel lefelé a lépcsőn, hogy bucsuzóra még egyszer átkóstolja e nemzetközi kis világ gyönyörűségeit.

Estére csakugyan utban voltak hazafelé.

Utközben Figedi alig birta elfojtani izgatottságát. A könnyű siker dacára nem volt egészen kibékülve magával. Egyre úgy érezte, mintha Figedivel szemben

terhelné valami a lelkét, és minduntalan övét s a Gyárfásné szomorú ablakát kellett neki maga elébe idézni, hogy magát saját magával szemben igazolja.

Mikor Budapestre megérkeztek, erőltetett vidámsággal fordult oda Tésyhez. El ne felejtöd, micsoda kötezettséged van velem szemben!

Ez kérdő tekintettel nézett a szemé közé. Egyszerre csak az eszébe jutott. Ah, az irás! szólt nevetve. No csak nem olyan sürgős talán.

— Az irás úgy szól: mihelyest megérkezem haladéktalanul és így nem adhatok haladékot; tréfálkozott Figedi. Egyébiránt — folytatá komolyabban — a közjegyzői hivatal utba esik, tehát hamarosan elvégezhetjük és én legalább még ma hazamehetek.

— Akkor már azért sem teszem, hogy tovább maradj. Majd holnap, vagy holnapután.

— Elfelejtöd, hogy kártyatartozásról van szó: — szólt meglehetősen ridegen Figedi.

— Ah, ha így van, akkor menjünk — felelt most már sokkal ridegebben Tésy is.

Külön kocsira ültek, és kevéssel utóbb a közjegyzői hivatal előtt állapodtak meg kocsijukkal mind a ketten. Tésy ráhagyta, hogy Figedi tudakozdék és

után a miniszter mondott még egy rövid de zugó helyesléssel fogadott beszédet.

Pár perc múlva jelentette az elnök hogy az igazságügyi költségvetés részleteiben is le van tárgyalva.

Ezután a belügyminiszter válaszolt egy interpellációra és ezzel az ülés véget ért.

A spiritizmus.*

— március 2.

Rég meg van már állapítva az, hogy semmi sem új a nap alatt. Az emberi szellem mindig csak bizonyos korlátok között működik s ezek a korlátok képezik a megfelelő időben az emberi tudás határát. A tudás vezérei, a tudomány buvárai minden időben állandóan dolgoztak és dolgoznak azon, hogy az emberi tudás határait folytonosan bővítsék és az új igazságok felismerésével s megállapításával folytonosan nagyobbá és nagyobbá tegyék az emberi tudás birodalmát. E terület nagybodása csak lassan, csak fokozatosan történik és mindig hosszabb idő kell arra, hogy a felfedezett új igazságok csak annyira is általánossá tegyék hogy az emberi társadalom fejlettebb értelmiséggel bíró tagjai között általánossá váljanak. Különösen a természeti adományok körébe vágó ismeretek azok, melyek a legnehezebben tudnak tért hódítani a társadalom azon tagjai között, kik ezen tudományokkal és ezen ismeretekkel szakszerűen nem foglalkoznak. Így azután a társadalom nagy zömének a természeti tudományokkal kapcsolatos ismerete, gondolatmenete mindig szűkebb körben, szűkebb határok között mozog, mint amely határokkal azon ismeretek azon időben már tényleg bírnak. Ezek között a szűkebb határok között azután az emberi elme sokszor visszatér rég elhagyott olyan eszmékhez, melyekről az előrehaladt tudós már rég bebizonyította, hogy azok nem igazak, sőt lehetetlenek. Ha az elme letterős, vagy ha az elme beillik bizonyos elfogadott, vagy egyébként elfogadottá vált gondolatmenet körébe, akkor az emberek nagy zöme gyakran némi változtatással, máskor meg sem változtatva, felújítja már rég letűnt időknek

(* Most, midőn a legműveltebb körök is foglalkoznak a spiritizmussal, érdekesnek tartjuk a jelen cikkely közlését. (Szerkesztő.)

jóformán el is felejtett felfogását, vagy cselekedeteit. És az a régi felfogás, hogy semmi sem új a nap alatt, laginkább abból származik, hogy igen sűrűn tapasztalható a forgalomból vagy divatból már kiment dolgoknak ilyen felújítása.

A természeti tudományokban nem jártas, a természet törvényeit nem ismerő egyének körében ilyen rég meghaladott álláspontnak a felújítása az ugynevezett spiritizmus. Egyébként művelt, értelmes egyének összejönnek és maguk elé idézik rég meghalt emberek „lelkét“, ott a lélekhez kérdéseket intéznek és külön e célra szolgáló eszközeik segítségével a tett kérdésekre feleleteket vesznek át. Az eszme magában nem új. Egyidős az azon történelem előtti messze multtal, midőn először lett felállítva az emberi lélekre vonatkozó elmélet és először ment át a közhitbe egy az emberi testtől külön álló emberi léleknek létezése. A különböző dogmatikák ezt az emberi felfogást különböző módon illesztették be a maguk keretébe, de azonkívül a dogmatikákkal nem foglalkozó emberek is felkarolták ezt az eszmét és a testtől különálló, tehát már elvált lélekről különböző módon vélekedtek. Így keletkezett a kísértetekre, a hazajáró lelkekre vonatkozó babonás hit, így keletkezett a gonosz szellemekkel való ezimborálás vádjai és ebből fejlődtek az emberi értelmet meggyalázó boszorkányszerek; ebből a felfogásból fejlődött az utóbbi századokon többször és több alakban felmerült lélekidézés, a melynek egyik nagyon durva alakja a mai spiritizmus.

Ha azok előtt, a kik a spiritizmusban hisznek, felemlítjük Cagliostro, vagy más ezen nagy világesalóhoz hasonló kalandor nevét, ők az ellen nagyon erőlyesen tiltakoznak és megtagadnak minden közösséget azokkal a hírhedt alakokkal, pedig hát a hasonlóság nagyon közel fekszik; — azok is, mint a mai spiritisták, a természet törvényein felül álló működés lehetőségét hirdették. A különbség a kettő között csak az lehet, hogy azok a hírhedt alakok tudták, hogy ők csak megtévesztik a nekik hívó közönséget s ők maguk tudták, hogy a természet törvényeit nem lehet megkerülni; de a mai spiritisták legnagyobb része elhiszi azt, a mit hirdet és a természetfeletti erőkbe való hitet s ezen erők nyilvánulásait valósággal szuggerálják

maguknak. Ez a szugeszezióból származó hit azután némelyik spiritisztánál oly erőssé válik, hogy kételkedőket a szánakozás egy nemével lenézik s a világért sem ismerik el azt, hogy az ő természettudományi ismereteik nagyon hiányosak, hanem meg vannak győződve, hogy a kételkedők vagy rossz akaratúak, vagy tudatlanok és egyáltalában képtelenek az ő hitük magas színvonalára felemelkedni s fejtegetéseiket megérteni.

Addig, míg ezekkel az ugynevezett természetfeletti erők működésével csak szórványosan egyesek foglalkoznak és így mulatják magukat és környezetüket, addig ez a foglalkozás annyira magánjellegű, hogy az iránt mindenki megalkothatja a maga véleményét, de annak a foglalkozásnak a bírálata nem tartozik a nyilvánosság elé; akkor azonban, midőn az ugynevezett spiritisták már annyira elszaporodnak, hogy külön egyesületté akarnak tömörülni, akkor már elkövetkezik az ideje annak, hogy ezen egész működés a nyilvános megbeszélés tárgyát képezze és a nagy közönség figyelmeztetve legyen az iránt, hogy az efféle babonának ne higgyen és természettudományi műveltségét ne kompromitálja az ilyen babonaszövedkeztetbe való belépés által.

Ma már minden művelt ember csak mosolyog azon, ha kísértetekről, hazajáró lelkekről hall meséket, pedig a spiritizmus semmi más, mint a kísértetek, a hazajáró lelkek kultusza.

Midőn a spiritisták egy összejövetele alkalmával idézik a nagy Napoleon, vagy a meghalt Gárdos Lajosné lelkét és hiszik, hogy az az idézésre megjelenhet; azután kérdéseket intéznek az idézett lélekhez és elhiszik, hogy az felelhet a kérdésekre, akkor ez az egész művelet semmi egyéb, mint a kísértetekben, a hazajáró lelkekben való hitnek egy újabb kiadása, egy durva babona, a mely a középkorban talán hiteltelre, de ma már minden ilyen hit a természeti tudományokban való műveletlenség kétségbevonhatatlan bizonyítványa.

Még a vallás, a dogmatika szempontjából is tarthatatlan az a felfogás, mert a keresztény vallások mindenike azt tanítja, hogy a testtől elvált lélek meg az Ur ítélőszéke elé s a földön töltött élet eredményei szerint az üdvözülés vagy a kárhozat lesz sorsa. Így a nagy Napoleon, vagy a Gárdos Lajosné lelkének ezek közül bármelyik sors jutott, bizony azok nincsenek abban a helyzetben, hogy egyik-másik spiritiszta összejövetel hívására Budapest valamely obskurus társasága előtt megjelenhessenek és a hozzájuk intézett kérdésekre a kis bűvös asztalka lábainak mozgatása által felelgessenek.

Azok előtt pedig, a kik a kérdés természetani ismeretek alapján bírálják meg, az egész spiritizmus és minden azal kapcsolatos kombináció: egy botrányos babona, melynek létezését annyival inkább sajnálni lehet, mert köztudomás szerint a spiritisták legnagyobb része a társadalomnak ugynevezett műveltebb osztályához tartozik. — A művelt embernek pedig tudnia kellene, hogy ezen a földön és az egész mindenségben minden élet és minden életnyilvánulás a természet törvényei szerint történik, ezek a törvények szabályozzák a szerves élet-nélküli anyagok egymáshoz való viszonyát is és ebben az egész mindenségben természetfeletti erők nincsenek s így nem is működhetnének, mert ha volnának, azok az erők első összeütközésénél megzavarnák az egész mindenség mai összefüggését és előállna az a nagy káosz, melyből a kibontakozás csak a természetfeletti erő legyőzése után és ismét csak a természet törvényei szerint jöhetnek létre.

adja meg a hivatalban a szükséges utasításokat, mialatt ő unatkozva nézegetett ki az ablakon. Az éhség is kerülgette már és türelmetlenül szólt oda az okmányt készítő hivatalnoknak: Sokáig tart még? Mindjárt itt hagyom.

— Már csak felolvassuk, kérem.

És megkezdődött a felolvasás... Altalam személyesen is ösmert Tésy Adorján budapesti lakos...

— De hát honnan ismer maga engemet? Vágott közbe Tésy meglehetősen kiméletlenül.

A hivatalnok zavartan mosolygott. — Már régóta van szerencsém. El múltatott felejtetni... pedig correpetitora voltam uraságodnak valamikor.

— Varga ur! Ezer bocsánat; Szólt Tésy az őszinte megbánás hangján és erősen megrázta a kopottas külsejű szerény hivatalnok kezét. Oda se pillantottam; különben azonnal fölismertem volna.

El kis incidens után zavartalanul ment végbe a felolvasás. Az aláírás után Tésy némi gunynyal szólt Fígédinek: Beméaylem, most már meg vagy elégedve!

Ez nem válaszolt és egyáltalában sem látszott róla, hogy meg volna elégedve. Idegesen gombolta ki és be kabátját és izgatottan keresgélte zseibeiben. Majd

megindult ő is kifelé. A lépcsőházban megállott egy pillanatra, azután hirtelen megindult Tésy felé.

— Nem akarom, hogy tovább is tévedésben maradj; szólt remegő hangon. Tudnod kell, hogy apósom, Gáspár Tamás, ezelőtt két héttel meghalt és reád hagyta rojti birtokát, mig leányát, nőmet, jóformán kitagadta. Ezért tettem. Ha kifogásod van ellene, természetesen rendelkezésemre állok.

Tésy meglepetve, váltakozó indulatok közt nézett rá, mig beszélt. Utoljára is elnevette magát és kacagva nyujtotta neki oda kezét.

— Csunyan becsaptál, te tintanyaló. Pedig szükséged se volt rá, mert én ugy se fogadtam volna el apósd hagyatékát.

— De nőm se fogadhatta volna el tőled ajándékképen azt, ami igazság szerint az ő tulajdona.

— Az igaz, így sokkal egyszerűbb. De a miért rászedtél, most még egy héttig itt maradsz. Evvel az elégtétellel tartozol.

— Rendelkezésemre állok; szólt Fígédi, most már maga is jókedvűen nevetve és melegen viszonzta Tésy kényszerítését.

Csak most békült ki magával is egészen.

Ne tévedjünk tehát ilyen extravagáns ösvényre, ne higgyünk a természetfeletti erők létezésében, hanem higgyük el a nagy, a jótékony, az igaz természetnek hogy ezen planétán és egész mindenségben csak az ő törvényei uralkodnak. Igaz, hogy a spiritizmusnak egy egész nagy irodalma van, melyben a lélekidézés sok mindenféle esete van elmondva, sőt fel vannak sorolva olyan spiritisták is, a kik állítólag hittek a spiritizmusban, pedig a természeti tudományok egyik vagy másik ágával szakszerűleg foglalkoztak. Lehet. De hol van az megírva, hogy egyik, vagy másik vegyész nem tévedhet be a spiritizmus babonájába? Nem az a kérdés, hogy ki hisz spiritizmusban? hanem az bizonyos, hogy alapos természettudományi ismeretekkel bíró ember nem hihet természetfeletti erők létezésében. Es nőjön a spiritizmus irodalma bármily nagyra, irjanak e meddő tárgyról bármily sokat, azok az irodalmi munkák mindig egyenértékűek lesznek az alchimiának és a csillagjósok tudományának a múlt századokból ránk maradt foliánsaival. Legfőbb csak sajnálni lehet azon agyvélő munkáját, mely ilyen meddő mű létrehozásán fáradozott, vagy farad a jövőben.

Dr. Oláh Gyula.

Rolly-Polly.

— A mi lányunk. —

Debreczen, márczius 2.

A mi utcánkon született a legjobb magyar Rolly-Polly. Abban az időben, — pedig alig egy arasznyi idő, mert hiszen nem is olyan régen nőtt ki a kurta szoknyából az aranyos Polly, — sokkal egyszerűbb volt az az utca. De Debreczen ábrázata azóta sok tekintetben megváltozott és egy-egy utcája szépen átférfalódott, kifésülődött.

Minden házban volt akkor egy-két eper, vagy akácfa. Az akácfa árnyékot vetett egy tenyérnyi földre és ez az otthoni árnyék olyan kellemes, olyan enyhületes pihenő. Az eperfa pedig arra való, hogy megmászszák az utca gyerekei és ezen mászás közben edződjenek meg.

Rolly Pollyék udvarán volt egy szép nagy eperfa, a melynek büszke koronája a szurkos magas berena fölött is átnyújtotta leveles karjait.

Különös fa volt ez. Bőségesen termett izes, fekete epert, de mintha csak meg akarta volna tréfálni az utca vásott diákjait, az eper nem az alsó ágakon, hanem a legfelső régiókban mutatkozott bőségesen és a legszebb példányokban. Mintha csak azt akarta volna mondani az a fa a sok mohó szemü-száju kis diáknak:

— Ha enni akartok, másszatok föl.

Hancurozó kis fecskék repkedtek karikába, majd folszálltak a dus lombozatu fa koronájára és onnan énekelgettek:

— Gyertek, gyertek, ha mertek.

Nekiestünk a fának, hogy fölmászunk. Bizony nehéz dolog volt, a vastag és egyenes törzsön fölfelé kapaszkodni. A fa kérge meghorzsolta térdünket, fölmarta gyöngye tenyerünket. Visszahulltunk nehányszor a porba és akorát nyekkentünk, mint egy konflis. De azért felmászunk a magas fa legtetejére és a kalapunkat teleszedtük izes, fekete eperrel.

A mint lenéztem, a fa alól két kis fekete szem esodálatos fénye ragyogott

föl rám. Akkora kis száj, mint egy mogyoró szem pöntyögte:

— Vigyetek föl. Vigyetek föl. Én is föl akarok mászni.

Néztünk lefelé a magasból. (Olyan jól esik a magasból lenézni.) A esőpp, édes Rolly Polly pöntyögött odalent. Mindenképpen fölkiavankozott.

Mi aztán leszállottunk a magasból. Azóta idelent vagyunk, mindig csak idelent, de a kis Rolly Polly feljutott a fa koronájáig és most ő rázza nekünk az epert a művészet fájáról... Ó, a csillogó szemü, ereol arezu kis Rolly Polly... Somló Emma.

Uriel.

TÁVIRATOK.

— A Debreczeni Ellenör saját tudósítójától. —

Bischitzné állapota.

Budapest, márcz. 2. A fővárosban szél-tében hirtelték, hogy a jótékonyágáról híres Bischitz Dávidné meghalt. A halálhírt most megczáfolják. Bischitzné állapota javul, fölgöngyülésében biznak.

NAPI HIREK.

— **Márczius tizenötödike.** Márczius tizenötödikének jubiláris ünneplését a fővárosi egyetemi ifjuság nem külön, hanem a főváros polgárságával együttesen tartja meg s annak végleges programját a következőképp állapította meg: Márczius 12-én az országos diákkongresszus vidéki küldötteinek fogadása. — este ismerkedő lakoma a „Fehér ló” szállóban, 13-án reggel 9 órakor ünnepies Veni Sancte az egyetemi templomban, 10 órakor az új városház dísztermében díszülés Herczegh Mihály egyetemi rektor díszelnökségével, ezen Jókai Mór és Madarász József mint az 1848-iki fiatalság élő tagjai tartanak emlékbeszédet, Józsa Gyula és Komáromy Zoltán pedig a mostani ifjuság nevében szólnak. 13-án délután munkásülés az ó-budai iskolában, 14-én d. e. 8—12-ig és délután 3—7-ig rendes kongresszusi ülés. — estefáklyásmenet Jókainak és Madarásznak; — 15-én d. e. 8—11-ig kongresszusi ülés; 11 órakor részvétel a Petőfi-társaság matinéjában, hol Tóth Odön egyetemkörü elnök beszél az ország fiatalsága nevében, ugyanekkor az ifjuság egy része részt vesz a polgárságnak a nemzeti lovardában tartandó ünnepején, hol az egyetemi ifjuság részéről Szemenyei Kornél beszél, délután együttes körmenet a főváros polgárságával, gyülekezési hely a Kálvintér, Vámház-körut, idő 2 óra; 3 órakor a Nemzeti muzeum előtt Wolfner Pál beszél, innen a budavári konvédszoborhoz megy a körmenet, hol Gsamling Kornél szól, majd visszajő a pesti oldalra, ahol a Petőfi szobornál Komlóssy Imre joghallgató (Komlóssy Arthur Debreczen város főjegyzőjének fia) mond emlékbeszédet. Este a vigadóban a polgárság és az egyetemi ifjuság együttes diszlakomája rekeszti be a jubiláris ünneplést.

— A debreczeni zenede hangversenye.

A debreczeni zenede a zongora- és hegedü-tanszak alsóbb osztályu növendékei haladásának bemutatása végett a saját helyiségében hangverseny-matinét rendez, melynek műsora a következő:

1. Moszkosky M. 12. mű. Spanyol táncok. 3. sz. Előadják: Szathmáry Erzsébet (a zong. tanfolyam II. oszt. növ.), Harsányi Margit (z. III. o. növ.), Rickl Margit (z. III. o. növ.), Rutter

Sarolta (z. III. o. növ. — Tanáruk: Pavelkó Jolán. 2. Brück Gy. 13. mű. Magyar táncok. IV. füz. 2. sz. Előadják: Szele Miklós (zongora előkészítő oszt. növ.), Pintér Pál (z. I. oszt. növ.) — Tanáruk: Brück Gyula. 3. Jensen A. 17. mű. Vándorképek. 3. sz., a malom. Zongorán előadja: Balázs Iván (zong. 3. oszt. növ. — Tanára Brück Gyula. 4. Rieding O. Polonaise. Hegedün előadja: Raics Pál (hegedü tanf. II. oszt. növ.) — Tanára: Friedmann József. — Zongorán kíséri Poós Margit (z. III. oszt. növ.) — Tanára Hitesi Lajos. 5. Tiszka A. Népdalok. Előadják: Kurschinszky Anna (z. I. oszt. növ.) — Tanára Pavelkó Jolán és Tóth Emili (z. III. o. növ. — Tanára Hitesi Lajos. 6. Moszkosky M. 15. mű. Serenata. Zongorán előadja: Péntek Gizella (z. IV. oszt. növ.) — Tanára Pavelkó Jolán. 7. Hofman K. Rózsabimbó — zongorán 4 kézre. Előadják: Péntek Margit (z. I. o. növ.) és Tóth Irma (z. II. o. növ.) Tanáruk: Pavelkó Jolán. 8. Rieding O. Air varié, D. dur. Hegedün előadja: Weszprémy Andor (heg. tanf. I. o. növ.) — Tanára Friedman József. Zongorán kíséri: Térei Vilma (z. IV. o. növ.) — Tanára Hitesi Lajos. Zongorán előadják: Benyáts Erzsike (z. II. o. növ.) és Hirschfeld Erzsike (z. II. o. növ.) — Tanáruk: Pavelkó Jolán. 10. Bück Gy. 13. mű. Magyar táncok. III. f. 8. sz. Előadják: Nagy Irma (z. II. o. növ.), Lakatos Gizella (z. II. o. növ.), Harsányi Margit (z. III. o. növ.) és Fried Gizella (z. II. o. növ.) — Tanáruk: Pavelkó Jolán. A műsor egyes számainak előadása alatt az ajtók zárva tartanak. A 6. szám után 5 percnyi szünet. Az első 3 sor szék a közreműködők szülei részére van fenntartva. Kezdete délelőtti 11 órakor pontban.

— Debreczen és a diákkongresszus.

A debreczeni joghallgatók segítő-egyesületét a budapesti diák kongresszuson Sargót Gyula, Koppányi Miklós és Kun Béla joghallgatók képviselik.

— **V. H. O. Sz.** A vidéki hírlapírók országos szövetségének helyi választmánya márczius 6-án, vasárnap délelőtti 11 órakor a „Debreczeni Ellenör” szerkesztőségében gyűlést tart, amelyre a szövetség debreczeni tagjait tisztelettel meghívom. Koncz Akos, a helyi választmány elnöke, a V. H. O. Sz. igazgatósági tagja: Mile Pál, a helyi választmány jegyzője.

— **Elmebeteg leány.** Egy fiatal, elmebajos leányt találtak tegnap este a csapó-utcán. Ott bolyongott szétkuszált hajjal, s zavart, izgatott magaviseletével, hangos beszédével vont a figyelmet. A neve ismeretes csak, Balog Eszternek hívják, de hogy hova való, mi a foglalkozása, nem tudják. A fiatal leányt a közkórház megfigyelő osztályában ápolják.

— **Elmaradt felülvizsgálat.** E hó 4-ére a Pavillon laktanyában katonai felülvizsgálat volt kitűzve. A felülvizsgálat azonban, mivel egyetlenegy katonát sem vezetnek elő, elmarad. Hat év óta az első eset, hogy a felülvizsgálat elmarad.

— **A talált pénz története.** A multkoriban bejárta a hir a helybeli lapokat, hogy a péterfia-utcai postaépület előtt nagyobb összeget találtak, melyet tulajdonosa az I. ker. rendőrségnél vehet át. Ennek a talált pénznek története is van. Nem a megtaláló jószántából került az a kapitánysághoz. Egy tisztességes mesterember közvetítésével jutott az oda. Ugy történt a dolog, hogy a Bauer és társa cég egyik tanulója reggel 7 órakor a Péterfia-utcán egy ezüst órárt, egy lánczot, egy ezüst dohányszelencét s egy erszényben nagyobb összeget talált. Az inasgyerekeknek eszeágában sem volt a

pénzt a rendőrségnek átadni. A műhelyben dárídót csapott. Bort, enivalót hozott a pénzből társainak s a segédeknek. Délben, hogy szüleikhez, egy tisztességes helybeli iparshoz hazatért, feltűnt atyjának, hogy fiánál sok pénz van. Kérdőrekonta fiát s az hosszas habozás után bevallotta, hogy a pénzt találta. Atyja nem akarta elhinni, azt hitte, hogy a fiu megfélekedett magáról s gazdája pénzéhez nyúlt. Sietett Bauerhez, de ott azt mondták, minden rendben van. Az apa ezután elvette fiától a pénzt, az értéktárgyakat s felvitte a kapitánysághoz s kérte, hogy fiát ne büntessék meg, a hiányzó összeget is megtéríti. Így került a pénz a kapitánysághoz, mely még most is itt van, mivel jogos tulajdona ez ideig sem jelentkezett.

— **Keresnek egy rabot.** Egy rablógylóskeresnek az országban. A szászrégeni járásbírósi börtönéből szökött meg hol vizsgálati fogságban volt. A rablógylóskeres Györfi Mózes egy fegyvert is szerzett magának huszdarab tölténnyel egyetemben s most bolyong az ország valamelyes vidékén. A debreczeni rendőrség is megkapta a szászrégeni járásbírósi társától a megszökött rablógylóskeres levelet a czéliből, hogy legyen gondja, ha netalán Debreczenbe vetődnek.

— **A debreczeni kereskedő társulat** jelenlegi választmánya megbízásából az 1887—1897. évekre terjedő működéséről dícséretes fázisokról tanuskodó jelentés jelent meg egy vastkos kötetben. Foglalkozik e munka az iskolai ügyekkel, a kereskedelmi akadémia fejlődésével, jelenlegi viszonyaival, a kereskedő testületi kóddal, a társulat belügyeivel s a 10 évi zárszámadás előterjesztésével. A szép siker, melyhez őszintén gratulálunk, első sorban Fenyéri Zádor Lajos ur érdeme, a ki városunk pénzügyi, közigazgatási és közoktatási terén már is igen szép multtal rendelkezik s kinek eddigi működése fényesen igazolja, hogy mennyire szíven viseli városunk ügyeit. A megjelent munka összeállítását valamint a 7 évi számadásokat Bárdos Géza ur, titkár és könyvelő készítette Tikos József ur segítségével s munkájukkal valóban szép szorgalmukról tesznek tanuságot. A munkát, mely a Csokonai nyomdában jelent meg, ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

— **A munkástörvény.** Tegnap lépett életbe a mezői munkások és munkaadók közti viszonyt szabályozó törvény, mely a munkásoknak a minimum biztosítása, a kereset lefoglalhatatlansága, a jánosibankók eltüntetése, a szerződés kötés módjának megállapítása, a felbontási okok szabályozása stb. által régen óhajtott és részben nem is remélt előnyöket biztosít. Debreczen város tanácsa tegnap d. u. rendkívüli ülésén tárgyalta e törvény végrehajtása módjait s beható eszmecsere után abban állapodott meg, hogy a **munkás igazolványok kiállításával** és a szerződési kötéseknek való közreműködéssel a **bejelentési hivatal**, illetve Simon Miklós r. kapitányt és helyettesét Szombathy János r. fogalmazót, a **kihágások és kártérítési** ügyek elbírálásával Kálmánbelyi Mór mezőrendőr kapitányt, helyettesét Szentpétery Ferencz r. fogalmazót bizza meg. Továbbá a közigazgatási bizottság által alakítandó II. fokú hatóság elnöke Király Gyula gazdasági tanácsnokot, jegyzőjéül pedig Szabó Kálmánt választotta. Elrendelte a tanács, hogy 100 falragaszon és házanként széthordandó ötezer hirdetésműven fogja a közönség figyelmét felhívni e nagyfontosságú törvényre. Maga az ösmertetés pedig 5 kr-ért lesz kapható a bejelentési hivatalban. Jól tenné a gazdasági egyesület is, ha népszerű felolvasást rendezne a törvény intencziójának és rendelkezéseinek ismertetése végett.

— **A szőlőtermelő szövetkezet ülése.** Gróf Degenfeld József főispán elnöklése alatt ülést tartott tegnap a szőlő- és bortermelő szövetkezet, melyen igazgatósági ügyek kerültek tárgyalás alá. A szövetkezet közgyűlése f. hó 20-ára van kitűzve, mikor a zárszámadást és a mérleget fogják előterjeszteni.

— **A ló- és szekér összeírás.** A ló és szekér összeírás február 20-án a „Hungária” palota I. emelet 9-ik ajtó számú helyiségében kezdetét vette s tart folyó évi március 7-ig. Eddig több mint 1200 ló és szekértulajdonos jelentkezett a hivatalos órák alatt, a melyek köznapokon reggel 8—12 óráig, délután 3—6 óráig tartanak. Felhívjuk újból és saját érdekükből a lóval és szekérral bírókat a jelentkezési határidő betartására, mert a mulasztók érzékeny bírságot fizetnek.

— **Körrendelet az egyletekről.** A belügyminiszter a szabályszerűen meg nem alakított vagy hatóságilag feloszlott egyletek tárgyában a következő körrendeletet bocsátotta ki:

Az 1875. évi május 2-án 1508. eln. szám alatt kelt belügyminiszteri körrendelet értelmében mindennemű egyesület megalakulása előtt köteles alapszabálytervezetét illetékes törvényhatósága útján a kir. kormányhoz felterjeszteni. Ha az ilyképp felterjesztett alapszabálytervezet negyven nap lefolyása alatt határozat nem hozott vagy észrevétel nem tétetett, az egyesület működését ideiglenesen megkezdheti ugyan, de azonban véglegesen csak akkor alakulhat meg, ha alapszabályai a kir. kormány látatározásával elláttattik.

Hogy ezen rendelet határozmányainak érvény legyen szereshető, az 1897. XL. t. czikk 1. §-a alapján valamely egyesületnek a fentemlített szabályok ellenére való alakulását illetőleg alakítását, az ekép alakult vagy szabályszerűen létrejött, de jogérvényes határozattal feloszlott vagy felfüggesztett egyesület vezetésében, gyűléseiben vagy bármiféle működésében való részvételt kihágásnak minősitem és 15 napig terjedhető elzárással és 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel rendelem büntetni. Erről a törvényhatóságot tudomás, mihez tartás és további megfelelő intézkedés végett értesitem.

Budapest, 1898. évi febr. 26-án.

Perczel, s. k.

x **Elveszett.** Mult hó 27-én vasárnap délelőtt 12—1 óra között a Kossuth-utca 27. számú háztól a kis ordas szőrű him mopszli kutya eltévedett, kéretik a becsületes megtaláló fent nevezett házhoz, vagy pedig Doszpoly János üzletébe átadni, hol is illő jutalomban részesül. Ismertető jele: fekete fej az orrahegyén világos folt s nyakán vörös szalag fírczi névre hallgat.

SZÍNHÁZ.

* **Vasgyáros.** Komáromy Mariska vendéglátéka után tegnap a bérlőközönségen kívül csak kevesen nézték végig a Vasgyárost, Ohnet hatásos színművét, a mely pedig gondos előadásban került színre. A két főszerepben Fáy Flóra és Komjáthy arattak sok tapsot. A fiatal Fáy Flóra Claire szerepében mutatkozott be. Azóta sokat haladt, mint ezt tegnap esti játékával is bebizonyította. Komjáthy Derblai alakítása ismeretes jó alakítása. Fenyéry Moullinet szerepében ritka sokoldalúságáról győzött meg. Ő, aki drámai jellemű színész a legjavából, tegnap este a középosztályhoz tartozó kapaszkodó embert, aki a mágusok között szeretne érvényesülni, pompás humorral játszotta.

Tanai elegáns herezeg volt. Kis szerepben is kitűnő volt Kiss Irén, aki ma a vidék legjobb komikája, de — mint tegnap megmatatta — társalgási szerepben is kiváló.

* **Államsegély a nyíregyházi színháznak.** A belügyminiszter tegnap a főispán útján Deák Péter nyíregyházi színház igazgatójának háromszáz forint államsegélyt küldött. A közönség nem pártolja a nyíregyházi színházat s ilyen körülmények között nagyon is felfért a szintársulatra ez az államsegély.

* **Locsarekné gyásza.** A debreczeni színház kedvelt komikánét Locsareknét, az örökké vig kedélyű Locsi mamát súlyos csapás érte. Édesanyja Kolozs-várott tegnapelőtt meghalt. Locsarekné tegnap utazott el édesanyja temetésére.

Mulatságok.

* **A kereskedő ifjak vigalma.** A kereskedő ifjak zártkörű vigalma ma este lesz az Arany Bika dísztermében. A rendezőség, amelyet a debreczeni kereskedő világ fiatalságának elite-jéből válogattak össze, nagy apparátussal működött az épen azért elmaradhatatlan siker érdekében. Minden jel szerint ott lesz ezen a bálon a debreczeni kereskedő világ színe-java.

Sport.

A debreczeni lóversenyek.

A debreczeni lovaregylet megállapította ez évben tartandó lóversenyének határnapját. A debreczeni lóversenyek két napig tartanak, április 16-án és április 17-én. A mult évben mindig szép számmal nevezések voltak s az hisszük, hogy ezuttal sem fog csökkenni a nevezések száma. A lóverseny föltételei a következők:

Első nap.

Szombat, április 16-án.

I. Nyeretlenek eladóversenye. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 1600 méter.

3é és id lovak számára. Teher 3é 64 kg., 4é 74 és fél kg., 5é és id 76 és fél kg., A nyerő 2000 koronáért árverés útján eladó. Beiratási díj 19 korona; további 20 korona az indulóktól.

II. Debreczen sz. kir. város díja. 100 drb. cs. és kir. arany, melyből 90 arany a győztesé és 10 arany a második lóé. Ezenkívül 100 korona egyleti díj a második lónak. Távolság 1400 méter.

3é és id belföldi félvér ménék és kanca számára, melyek még 1800 korona értékű sikversenyt nem nyertek. Teher 3é 65 kg., 4é 74 és fél kg., 5é és 76 és fél kg. Minden 400 korona összgyermény után 1 kg. több, halmozva 7 kg.-ig. 4é és id lovaknak, melyek még 600 korona értékű sikversenyt nem nyertek 5 kg. nyeretleneknek 7 kg. engedve. Legalább két különböző tulajdonos lovanak kell indulni, hogy a díj kiadassék. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

III. Hortobágyi díj. 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. — Államdíj. Távolság 1600 méter.

3é és id belföldi lovak számára, melyek 1897—98-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 3é és 64 kg., 4é 74 és fél kg., 5é és id 76 és fél kg. Minden 400 kor. összgyermény után 1 kg. több, halmozva 7 kg.-g. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

IV. Eladók gátversenye. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. — Egyleti díj. Távolság 2400 méter.

4é és id lovak számára. Teher 4é és 70 kg., 5é és 74 és fél kg., 6é és id 76 és fél kg. A nyerő 2000 koronaért árverés útján eladó; ha 1000 koronaért 3 kg., ha 600 koronaért 7 kg. engedve. Beiratási díj 10 korona. További 20 korona az indulóktól.

V. Szent-Györgyi akadályverseny; 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Államdíj. Távság 4000 méter.

4é és id belföldi lovak számára, melyek 1897-98-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 4é 64 kg., 5é 71 és fél kg., 6é és id 75 és fél kg. Minden 400 kor. Összgyermény után 1 kg. több, halmozva 7 kg.-ig. 5é és id nyeretlenek 3 kg. engedve. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

VI. Eladók akadályversenye. 1000 kor. a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távság 3200 méter.

4é és id lovak számára, melyek 1897-1898-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 4é 70 kg., 5é 77 és fél kg., 6é és id 81 és fél kg. A nyerő 2000 koronaért árverés útján eladó; ha 1000 koronaért 3 kg., ha 600 koronaért 7 kg. engedve. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

Második nap.

Vasárnap, április 17-én.

I. Nyeretlenek versenye. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. — Egyleti díj. Távság 1200 méter.

3é és id lovak számára. Teher 3é és 65 kg., 4é 74 kg., 5é és id 74 és fél kg. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

II. Totalisateur-verseny. 1500 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. — Egyleti díj. Távság 2400 méter.

3é és id lovak számára, melyek 1897-1898-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 3é 65 kg., 4é 76 és fél kg., 5é és id 79 kg. 900 korona értékű verseny nyerőjére, ha 3é és 3 kg., ha 4é vagy id 1 és fél kg. több; két vagy több ily verseny nyerőjére, ha 3é 7 kg., ha 4é vagy id 4 kg. több. Beiratási díj 20 korona; további 20 korona az indulóktól.

III. Eladóverseny. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távság 1600 méter.

3é és id lovak számára, melyek 1897-1898-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 3é 68 kg., 4é 78 és fél kg., 5é és id 80 és fél kg. A nyerő 2000 kor.-ért árverés útján eladó; minden 200 kor. árlesegedésért 1 kg. engedve. A legkisebb eladási ár 600 korona. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

IV. Nyulási gátverseny. 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. — Egyleti díj. Távság 2400 méter.

4é és id lovak számára, melyek 1897-1898-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 4é 65 kg., 5é 69 és fél kg., 6é és id 71 kg. Minden 400 korona összgyermény után 1 kg. több, halmozva 7 kg.-ig. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

V. Nagy akadályverseny. 1500 korona (melyből 1200 korona államdíj és 300 korona egyleti díj) a győztesnek, 200 korona (egyleti díj) a második lónak. Távság 4800 méter.

4é és id belföldi lovak számára, melyek 1897-98-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 4é 65 kg., 5é 72 és fél kg., 6é és id 76 és fél kg. 900 korona értékű verseny nyerőjére 2 kg., két vagy több ily verseny nyerőjére 5 kg. több. Beiratási díj 20 korona; további 20 korona az indulóktól.

VI. Mezei gazdák (földészek) versenye. 220 korona. Egyleti díj.

Futhatnak hajdumegyebeli és Debreceni sz. kir. városi mezei gazdáknak saját oly lovai, melyeket a bíróság elfogad. Távság a pályán egyszer körül, nyereg nélkül lovalgolván. Nyeremény az elsőnek 100 korona, a másodiknak 60 korona, a harmadiknak 40 korona, a negyediknek 20 korona. Bejelentés félórával a futás előtt. Legalább négy különböző tulajdonos lovánsá kell indulni, hogy a díj kiadassék.

Irodalom és művészet.

* **Alkonyat.** Regény. Irta: Szántó Kálmán. A lemondás, a küzdelem, a borus szerelem könyve; ez a Szántó Kálmán legújabb regénye, mely most jelent meg a Singer és Wolfner-féle Egyetemes Regénytárban. A magyar parlamenti élet érdekes keretébe illeszti bele a Baróthy Kálmán és Szóráth Jenő tragikus szerelmének történetét, a mely mindvégig le tudja bilincselni érdeklődésünket. Baróthy, a ki máskülönb jellemes, derék, mély, nemes lelkületű asszony, ebben az egyetlen, nagy szerelemben bírja életének minden boldogságát. Szóráth Jenőben azonban az ősz, az alkony közeledtével föltámad a közeledő aglegénység örök vágya: a családi tűzhely, a feleség és gyermekek után. Beleszeret a kis Hartányi Annába s Baróthyról olyan szépen megfélekedezik, ahogy csak a férfiak tudnak megfélekedezni a szerelmeikről. Baróthy azonban bár nemesen megkísérli, nem tud lemondani. De nem tud lemondani Anna sem, a ki szintén megszerette Szóráthot. Baróthy, mikor mindent veszve lát és átlátja, hogy nem tudja többé visszahódítani Szóráthot, végső kétségbeesésében a villamos vasut elé veti magát. Mikor Anna meglátja darabokra szagattott holttestét, irtózáttal fordul el vőlegénységétől és Szóráth, a kit annyira szeretett a két nő és a ki mind a kettőt szerencsétlenné tette, a politikai pályán, a munkában, a becsületes és tisztos ménekében igyekszik enyhülést találni. A lelki küzdelemnek, vergődésnek sikerült rajza ez a regény. Szántó szereti és tudja a lelki állapotokat analizálni és különösen a Baróthy-jellemzése, a szerető, szenvedélyes és mégis oly alázatos nemes lelkű asszony karakterizálása nagyon sikerült. Stílusa poétikus, magyaros s a budapesti társadalmi életnek, a kulisszák mögött lévő politikai világnak, valamint a parlamenti életnek valóban érdekes, friss és élénk rajzát adja. A kötet ára csinosan beköelve 50 kr.

* **Megjelent a „Pillangó“** című életrajz 5. száma a következő tartalommal: A kalandvadász felsülése (kép). A váratlan felelet (kép). Vigasztalás. A Hungáriában. Költészet és próza (kép). Idő meghatározás (kép). Jósítás (kép). Az egész ember (kép). Oh azok az orvosok (kép). Megzavart idyll (2 kép). Az ereklje (2 kép). Magyarázat (kép). Óvatosság (kép). Borközi állapotban (kép). Elszólta magát (kép). Liezi, a polikus. A fejedem (kép). Csiesóka Hanibal nygalmazott sugó elmékedései. Nehezen kielégíthető (kép). Virágnyelv (kép). Moskovits Abris szomatori zsidóbíró adomái. Annyira nem bolond (kép). A jövő cirkusza (kép). A rövidlátó (kép). Nehéz feladat (kép). A mi Plutót érdekli (kép). Új módja a bemutatásnak (kép). Tiket Lajos sportvigéző elmékedései. A sport szempont (kép). Indokolt gyűlölet (kép). A munkáskérdéshez (kép). Több igen sikerült adoma és gyönyörű kiállítás által a közönség pártolását minden tekintetben megérdemli. A „Pillangó“ szerkesztősége és kiadóhivatala Budapestben, Teréz körut 35. sz. a. van. Előfizetési ára negyed évre egy forint.

CSARNOK.

Az egészség művészete.

Irta: Rózsa Mór dr.

2

(Folytatás.)

Ilyen körülmények között a higiénienek igenis nagy szerepe van ma már és ime újabb időben, mint külön önálló tudomány lépett fel, s hatalmas tényezője lett a népesség emelkedésének a járványok megfékezése által, valamint az életkor meghosszabbításának az egészség megvédése által.

Ha például a higiénienek csupán egy tanítását vesszük figyelembe, melyet életszabályul az embernek előír t. i. a mértékletességet, ezzel már az egészség és hosszú-élet egyik legnagyobb titkát tudtuk, azonban ezen higiéniai tanácsot követni nem könnyű dolog, a mennyiben a testi, s szellemi élet minden körülményei között s minden megnyilvánulásában a helyes mértéket felismerni s azt át nem lépni, nehéz mesterség, sőt mondhatjuk: művészet, mert gyakran nagy önmegtartózkodás, megrögzött szenvedélyek leküzdése, kiváló akarat-erő s erkölcsi energia kívánatnak a mértékletesség gyakorlásához.

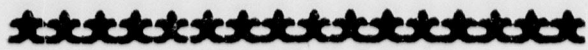
Hogy az egészség megvédéséhez mennyi tudásos higiéniai ismeret, mennyi körültekintés s óvatosság szükséges, a melyek sikeres alkalmazása gyakran mily művészettel jár? ennek illusztrálására elég felemlíteni azon statisztikai adatot, mely szerint száz eset körül legalább 60 esetben, kikerültük s megelőzhetők volna a létrejött betegséget kellő tudással, figyelemmel és a higiéniai óvszabályok tekintetbe vételével, vagyis a betegségek legalább 60 százalékának az ember maga az oka.

Igy látjuk, hogy egyszerű vigyázatlanság s gondatlanság által baleset következtében hány ember válik örök nyomorékká, hány gyermek kellő felügyelet hiányában lesz valamely baleset áldozatává, továbbá sok ezerre megy azon könnyű, súlyos, sőt halál okozó erőszakos testi sértések száma, melyet durva vad-sággal egyik ember szándékosan ejt a másikon, nem is szólva a háborúk pusztításáról az emberi egészség s élet rovására, a számtalan sebesült megcsönkült s elvérzett emberi áldozatról.

Továbbá a tudatlanság s a babona szintén tetemesen emelik a súlyossá vált betegségek évi százalékát, s a melyeket az ember maga idéz elő s a melyeket kellő felvilágosodottság, az egészségtani ismeretek terjesztése s a köztudathoz való átplántálása által ki lehetne kerülni s megelőzhető előzni.

Azonban a legtekintélyesebb csoportját képezik a kikerülhető betegségeknek azon ragályos fertőző kórok, a melyek ellen legelégtelenül vagy hiányosan védekezünk s így egy saját hibánktól kifolyólag magunk vagyunk az okai ezen betegségek továtaterjedésének. Végül létezik még két tényező, a mely számtalan betegség kuforrása s meleg ágya t. i. a szegénység s az öröklés. Így tudjuk, hogy az elégtelen s nem észszerű táplálkozás s ruházkodás, rossz lakás viszonyok, mint a szegénység s nyomor következményei, számtalan betegség létrehozói gyanánt szerepelnek.

Továbbá öröklés útján szintén sok betegség száll nemzedékről-nemzedékre, a melyeket megelőzhető előzni, azonban a házassulandók vajmi ritkán szoktak előbb az orvoshoz járulni annak megtudása végett, hogy mentek-e az átöröklhető betegségektől? — hanem az érdekből házassulandók elmennek inkább előbb a telekkönyvi hivatalhoz, a hős szerelmeseik pedig nem mondanának oly könnyen le ideáljuk édes esőkjairól, még ha ezen

**B.-Ujfaluban 170 drb.
Sárréti Népbank részvényei,**
melyek évente 5—5 frt osztalékot
hoznak, kisebb részletekben is
eladók.

Értekezhetni: **Díósi Bernátnál**
B.-Ujfaluban. 163—5—1

Árverési hirdetemény.

A Kisujszállás városi Takarékpénztár igazgatósága ezennel közhírré teszi, miszerint Kisujszálláson a piaztéren ujonnan épült városi takarékpénztári épületben levő három bolti helyiség a hozzá tartozó raktárakkal és pinczékkel együtt az 1898. év július hó 1-én kezdődő három évre a város közházának tanácstermében **1898. év márczius hó 27-én d. u. 2 órakor** megtartandó nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

A bérletre nézve zárt ajánlatok is elfogadhatók.

Az árverési feltételek alulírt igazgatóságnál bárki által megtekinthetők.

Kelt Kisujszálláson, 1898. év február hó 26-án.

A Kisujszállás városi Takarékpénztár igazgatósága.

Magán és rendes
elemi iskolás tanulók mellé
ajánlkozik **nevelőül**
egy ev. ref. tanító.

Levelek a kiadóhivatalba
„Ev. ref. tanító“ czimre küldendők. 214—1—1

Gazdák és kereskedők figyelmébe.

Értesítjük a tisztelt gazda és kereskedő közönséget, hogy a legkitűnőbb szerkezetű luczerna- és lóhere-magtisztító-gépünkkel

luczerna- és lóhere-magvaknak tisztítását és aranka-mentesítését

jutányos árban elvállaljuk.

Deutsch Albert és fia,

fűszer- és mag-kereskedők.
Debreczen, Hatvan-utca 1096.

Meghívás.

A debreczeni ipar- és kereskedelmi-bank XXXI-ik rendes közgyűlését

1898. márczius 6-án délelőtt 10 órakor tartandja Debreczenben az intézet saját helyiségében, melyre a t. oz. részvényesek ezennel meghívotnak, oly figyelmeztetéssel, hogy az alapszabályok 28-ik cikkének rendelete szerint részvényeiket a közgyűlés előtt 5 nappal az intézeti pénztárnál le kell tenniük.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés az 1897. évről.
2. Az 1897. évi számadások és mérleg a ezzel kapcsolatban a felügyelő-bizottsági jelentés előterjesztése után a mérleg megállapítása és a nyereség feletti intézkedés, végre az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása feletti határozat.
3. Az alapszabályok 34-ik cikke értelmében a sorrendben kilépő két igazgatósági tag helyének három évre való betöltése.
4. A felügyelő-bizottság mindhárom tagjának három évre megválasztása.
5. Az alapszabályok megváltoztatása.

Az évi jelentés és mérleg a közgyűlést megelőző 8 nap alatt a bank helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Kelt Debreczen, 1898. február 14-én tartott ülésünkben.

Az igazgatóság.

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
Ültetés távolsága: 15—20 cm.
Talaj minőség: Jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussetzeit: August und September.
Pflanzweite: 15—20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A Mauthner-féle

hirneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb fűszer- és vaskereskedésekben kaphatók.

A Budapesten Andrassy-ut 23. szám alatt létező **Mauthner Ödön** cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen **friss és valódi** magvakért, a mely csomagok **ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel** jelölve, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

Meghívó

a Debreczeni szőlő- és bortermelő-szövetkezet III. évi rendes közgyűlésre,

mely 1898. évi márczius 20-ik napján délután 4 órakor Debreczenben, Hajdamegye székháza nagy tanácstermében tartatik meg.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése a lefolyt üzleti évről.
2. A felügyelő-bizottság által átvizsgált mérleg és zárszámadások és ezekre vonatkozó felügyelő-bizottsági jelentés.
3. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak felmentvény adása tárgyában.
4. Igazgatósági indítvány az alapszabályok 44. §-ának megváltoztatása s az igazgatói jutalék lejjebb szállítása tárgyában.
5. Igazgatósági indítvány 2 esőzház építése iránt.
6. Ot igazgatósági tagnak 3 évre megválasztása.

Az igazgatóság.

Jegyzet: A közgyűlésen minden szövetkezeti tagnak szavazata van. Egy üzletrész, egy szavazat gyakorlására jogosít, a mely akár személyesen, akár valamelyik szövetkezeti tag által képviselve érvényesíthető, 20 szavazatnál többel azonban senki sem bírhat, akár saját nevében, akár meghatalmazás alapján együtt. (Alapszab. 85. 19. §.)